

ĐẶC ĐIỂM HANG ĐÁ VÔI DÀI NHẤT VIỆT NAM

Thạc sĩ Nguyễn Xuân Trường - ĐHTH HN

T. Allen - Hội hang động Anh

Việt Nam có diện tích đá vôi rộng lớn là cơ sở hình thành nhiều hang động.

Sau hai mùa thực địa, phối hợp với đoàn thám hiểm hang động Anh nghiên cứu động trên lãnh thổ Việt Nam (năm 1990 và 1992) kết quả chúng tôi đã khảo sát và nghiên cứu chi tiết hàng trăm hang ở các địa điểm: Quảng Bình, Ninh Bình, Hà Sơn Bình, Hạ Long và Lạng Sơn.

Cho đến nay theo số liệu thu được, có những hang được chúng tôi xếp vào hàng dài nhất Việt Nam và cũng có thể nằm trong danh mục các hang dài nhất trên thế giới. Đó là hang Phong Nha và Hang Vòm ở huyện Bố Trạch, Quảng Bình thuộc khối Karst Kẻ Bùn.

Hang Phong Nha:

Được chúng tôi nghiên cứu trong năm 1990 và 1992, tổng chiều dài của hang theo trục đá là 7729m. Hang được chia làm 3 phần liên tục:

- Từ cửa chính đến bãi đá Khổng Lồ - Phần nhánh của sông Son (The Son of River) 2km.

- Phần tiếp từ bãi đá đến phần hang thu hẹp và chuyển độ dốc đột ngột (The gallery) - 4km.

- Phần còn lại (Typhoid river gallery) - 1,7km

Có thể nói Phong Nha là hang sông đẹp tuyệt vời bởi lẽ trong nhiều gian, phần hang có rất nhiều hình thù nhũ đá kích cỡ khác nhau tuyệt đẹp (foto 1,2).

Bằng hàng chục mặt cắt ở các phần khác nhau thuộc các đoạn phòng và gian khác nhau cho thấy có những nét hình thái đa dạng. Nhìn chung hang có nguồn nước phreatic, nhưng có lẽ từ cửa chính đi vào đến điểm 1,5-2,0 km (gần bãi đá) và các nhánh phụ là nơi rất hấp dẫn với hàng triệu du khách. Thiết nghĩ cần phải giữ gìn bảo quản qui hoạch tôn tạo làm đường và bố trí hệ thống ánh sáng thì hang Phong Nha sẽ có giá trị kinh tế rất lớn về mặt du lịch.

Hang Vòm (Arch Cave) Nằm ở Thượng nguồn sông Chày trên tuyến du lịch Phong Nha. Cửa chính (No1) của hang Vòm nằm sâu trong rừng rậm có kích thước 50m. Tổng chiều dài của hang theo khảo sát 92 là 13969m (~14km), hang được nghiên cứu trong năm 1992 và là hang dài nhất Việt Nam.

Hang có 3 phần liên tục:

- Phần hang có dòng chảy chính - Main Streamway passage. Phần này từ cửa No1 đến daylight Shaft.

- Phần tiếp theo là phòng hang kế tiếp phần Thượng lưu - Upper river gallery.

- Phần còn lại là Higher river gallery. Hang Vòm cũng là hang sông đẹp. Hình

thước của các phần nêu trên được thể hiện, mô tả qua hàng chục mặt cắt trên biểu đồ hang.

Hang có nhiều hồ rộng. Từ cửa hang chính (No1) đến daylight Shaft dài 1,5 km. Từ đây có 2 nhánh: nhánh cao hơn dẫn ra cửa No 2, nhánh tiếp tục hang chính 4km và dẫn đến bãi đá (fields of the Lord) nơi có 3 cửa hang và sau đó tiếp đến phần Higher river lory dài 2km để dẫn tới 3 cửa hang tiếp nữa.

Đề có thể khai thác cho du lịch kiểu adventure cần phải được qui hoạch, đầu tư xây dựng các công trình phụ, đường đi, hệ thống ánh sáng trong hang.

"THE LONGEST LIMESTONE CAVES IN VIETNAM"

M.A. Nguyen Xuan Truong (*DHTH HN*)

Dr. T. Allen (*BCRA*)

After 1990 and 1992 Caving expeditions in Cooperation with BCRA we explored hundreds of limestone caves in Vietnam: Quang Binh, Ninh Binh, Ha Son Binh, Ha Long Bay and Lang Son. Among the explored caves, Phong Nha cave and Vom cave are the longest ones in Vietnam and also of the longest World' caves.

- Phong Nha is a fine river cave just near 8km long. An initial deep water canal (the Son of Son River) of 2km leads to an enormous Chamber, from which the main stream continues as fine series of lakes rapids. 4km beyond here, the main passage fortunately chokes in high fossil gallery.

The cave of Phong Nha is well decorated with beautiful formstones formations and the first 1km will provide a suitable attraction to tourism, provided conservation is on a high priority.

- Hang Vom. At the head of the Chay river is Hang Vom- A large entrance (No1) 600 M is followed by a Series of large lakes for 1,5 km to a daylight shaft 100m high.

A climb out of the streamway leads to 4km of well decorated high level passage which leads to con entrance (No2) at the base of a cliff from the shaft the stream way is followed for 4km to another entrance. After 150m on the surface another entrances are reached leading to 2km of passage and the third entrances.